

Posudek na diplomovou práci Bc. Veroniky Oubrechtové: Syndrom vyhoření pedagogických pracovníků na středních pedagogických školách

Kolegyně se věnuje tématu, který teprve vchází do hlubokého povědomí učitelů na všech stupních škol. Vyžaduje si hluboké pochopení z hlediska ontologického i ontického. Proto autorka neopomněla ani psychologii a jiné příbuzné vědy, aby uvedla čtenáře do problematiky celostního pochopení tohoto opravdu velmi nebezpečného fenoménu, tolik rozšířeného ve školství a ve zdravotnictví.

Je známo, že převládá-li formální práce nad obsahem, stává se to velmi často. Z tohoto hlediska by bylo záhodno promyslet řízení a kontrolu našeho školství se všemi parametry, aby nedocházelo k prevalenci formálního aspektu na věcným, obsahovým. Toho je si autorka dobře vědoma. Věnuje se tématu poměrně široce popisem teorie, a to nejen základních pojmů v oblasti lidského vyhoření, ale i popisuje i teorii kvalitativního výzkumu, jenž v závěrečné části představuje čtenáři jako metodu, která může tento problém v mnohém osvětlit.

Definice syndromu vyhoření aproximují k popisu tohoto fenoménu, není zde úplná jednota. Frustrace a apatie jsou časté projevy v chování učitelů. Vše vyúsťuje v stres s vyčerpáním vyžadujícím si duševní hygienu – to vše autorka velmi pečlivě popisuje, srozumitelným způsobem se zjevnou snahou pomoci odstraňovat tento jev na školách.

Pečlivě před námi probírá prevenci syndromu vyhoření a pak nás uvádí i do poměrně podrobné deskripci metodiky kvalitativního výzkumu, jenž má bezprostředně otevřít fenomén vyhoření pro znalce, což je největší výhoda kvalitativního výzkumu před kvantitativním. V podstatě se jedná o uplatnění metody „předcházející odpovědi“, na niž musíme hledat otázky, které do předem poznané odpovědi náleží jako klíč k zámku zavřených dveří, do nichž je třeba se dostat. Tím lze nahlédnout do kontextů daných zkoumaných osob a potkat se s bezprostředností, jež není kvantitativním odklonem narušena, otevřít kontexty, z nichž se rodí odpovědi na otázky. To vše kolegyně Oubrechtová ví a o tom nás zpravuje. Vlastní výzkum pak je ve zkratce, ale jasně je čtenáři předveden v závěrečné části práce.

Práce je popisná, vykládající to, co je podstatné, je přehledná, bez zbytečných vět, až na malé nedostatky gramatického rázu, má předpoklad k tomu, aby byla předložena k obhajobě, otázku do rozpravy pokládám v tomto znění: Co je to hermeneutika v souvislosti s kvalitativním výzkumem.

V Praze dne 20.4. 2023

prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.